

10

BRM
100613 Hlucyf

DRUK Nr 543

POWIATOWY URZĄD PRACY

ul. Nowogrodzka 1, 18-400 Łomża, skr. poczt. 68,
e-mail: bilo@praca.gov.pl www.pup.lomza.pl
tel. 086 215 80 10, 086 216 28 97, fax 086 216 34 92
REGON: 450708638, NIP: 718-12-19-408

PUP.OK.0613-18/HH/13

Łomża 10.06.2013r.

**Pan
Maciej Borysewicz
Przewodniczący
Rady Miasta Łomży**

Powiatowy Urząd Pracy w Łomży przesyła „Informację o aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy w Łomży oraz działaniach podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Bezrobocie wśród osób młodych i osób niepełnosprawnych na terenie miasta”.

Z poważaniem

**Zastępca Dyrektora
Powiatowego Urzędu Pracy**

mgr inż. Elżbieta Olejniczak-Bazydło

Informacja o stanie bezrobocia w mieście Łomża oraz działaniach podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Łomży w zakresie przeciwdziałania bezrobociu w 2013r.

Bezrobocie wśród młodych osób i osób niepełnosprawnych na terenie miasta Łomża

A. Informacja o stanie bezrobocia w mieście Łomża oraz działaniach podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Łomży w zakresie przeciwdziałania bezrobociu w 2013r.

I. Sytuacja na lokalnym rynku pracy w kwietniu 2013 roku

1. Poziom bezrobocia

Liczba bezrobotnych z Łomży zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łomży w końcu kwietnia 2013 roku wyniosła 4043 osoby (w tym 1852 kobiety) i była wyższa od liczby bezrobotnych zarejestrowanych na koniec kwietnia 2012 roku o 26 osób (liczba kobiet zmniejszyła się o 145 osób), tj. o 0,6%. Natomiast w porównaniu do stanu na koniec marca 2013r., poziom bezrobocia zmniejszył się o 145 bezrobotnych, tj. o 3,5%.

Do Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży w kwietniu 2013r. zgłosiło się z Łomży 314 bezrobotnych, w tym 226 nie posiadało prawa do zasiłku. Wśród rejestrujących się 4 bezrobotnych pracowało za granicą, w tym w: Islandii – 2, Belgii – 1 i Norwegii – 1.

W okresie sprawozdawczym wyrejestrowano 459 osób z następujących przyczyn:

- podjęcia pracy – 227, w tym podjęcia pracy subsydiowanej – 40,
- rozpoczęcia stażu – 64,
- rozpoczęcie szkolenia – 15,
- rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej – 5,
- odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy – 2,
- nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy – 58,
- dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego – 52,
- innych – 36.

Bezrobotni z miasta Łomży stanowili 60,7% wszystkich zarejestrowanych osób w urzędzie.

Z przyczyn zakładów pracy status bezrobotnego uzyskało 5 osób. Na koniec kwietnia 2013 roku ta kategoria bezrobotnych stanowiła 2,5% wszystkich zarejestrowanych w ewidencji urzędu i liczyła 103 bezrobotnych. W omawianym miesiącu sprawozdawczym zgłoszono 87 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, w tym 5 miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. Na koniec miesiąca zostało niewykorzystanych 12 wolnych miejsc pracy, w tym 2 miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych.

Zanotowany spadek poziomu bezrobocia w kwietniu 2013r. związany jest m.in. z aktywizacją bezrobotnych w ramach aktywnych form oraz niepotwierdzeni gotowości do pracy i dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego.

2. Stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia na obszarze działania dla PUP w Łomży na koniec kwietnia 2013r. kształtowała się na poziomie 16,0%. Dla miasta Łomży stopa bezrobocia wyniosła 17,5%, a dla Powiatu Łomżyńskiego – 14,0%.

Wskaźnik obliczono na podstawie danych GUS o liczbie czynnych zawodowo ogółem (42,0 tys. osób, w tym miasto Łomża 23,4 tys., Powiat Łomżyński 18,6 tys.) dla obszaru PUP w Łomży, aktualnych na koniec marca 2013 roku .

3. Wybrane kategorie bezrobotnych

3.1. Kobiety

W końcu kwietnia 2013 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet z Łomży wynosiła 1852 i była niższa o 58 w porównaniu do poprzedniego miesiąca. Bezrobotne kobiety stanowiły 58,7% ogółu bezrobotnych.

3.2. Posiadający prawo do zasiłku

W kwietniu 2013 roku zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego miesiąca o 65 osób liczba bezrobotnych z Łomży posiadających prawo do zasiłku. W końcu omawianego miesiąca wielkość tej subpopulacji wyniosła 628 osób (w tym 239 kobiet) i była niższa o 15 osób od stanu na koniec kwietnia 2012 roku. Bezrobotni z prawem do zasiłku stanowili na koniec analogicznego okresu roku ubiegłego 16,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

4. Podjęcie pracy

W kwietniu 2013 roku pracę podjęło 227 bezrobotnych z Łomży, tj. o 50 mniej niż w ubiegłym miesiącu.

5. Przeciwdziałanie bezrobociu

5.1. Roboty publiczne

Do robót publicznych skierowano 5 osób, w tym 4 pozostawało bez pracy długotrwale.

5.2. Prace interwencyjne

W ramach prac interwencyjnych zatrudniono 14 osób, w tym 4 pozostawało bez pracy długotrwale.

5.3. Dotacje i refundacje

W kwietniu 2013 roku podpisano 9 umów o udzielenie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej na własny rachunek na terenie miasta oraz podpisano z 7 lokalnymi łomżyńskimi pracodawcami umowy na refundację części kosztów wyposażenia 7 stanowisk pracy. Na dodatkowe miejsca pracy skierowano 9 osób z Łomży.

5.4. Staże

W kwietniu 2013 roku skierowano 64 osoby na staż zawodowy u lokalnych łomżyńskich pracodawców.

5.5. Szkolenia

W kwietniu 2013 roku Powiatowy Urząd Pracy w Łomży skierował 15 osób na szkolenie.

5.6. Dodatki aktywizacyjne

W kwietniu 2013 roku na podstawie art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przyznano 26 bezrobotnym dodatek aktywizacyjny z tytułu podjęcia z własnej inicjatywy zatrudnienia. Na koniec omawianego okresu sprawozdawczego 45 osób (w tym 22 kobiety) było uprawnionych do otrzymywania dodatku aktywizacyjnego.

5.7. Osoby objęte Indywidualnym Planem Działania

W kwietniu 2013r. przygotowano 162 osobom bezrobotnym z Łomży (w tym 71 kobietom) Indywidualne Plany Działania. W końcu miesiąca sprawozdawczego 3092 osoby bezrobotne z Łomży (w tym 1616 kobiet) realizowało IPD.

6. Zgłoszenia zwolnień

W miesiącu sprawozdawczym nie odnotowano zwolnień w ramach zwolnień grupowych.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy na obszarze działania PUP w Łomży w końcu kwietnia 2013 roku.

Wyszczególnienie		PUP w Łomży	Miasto Łomża	Powiat Łomżyński	Udział Miasta Łomży w ogółem
Liczba bezrobotnych		6 664	4 043	2 621	60,7
w tym z prawem do zasiłku		959	628	331	65,5
Liczba kobiet		3 156	1 852	1 304	58,7
Zwolnieni z przyczyn zakładów pracy		143	103	40	72,0
Zamieszkali na wsi		2 333	0	2 333	0,0
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		243	137	106	56,4
Cudzoziemcy		84	84	0	100,0
Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy	bezrobotni w wieku do 25 lat	1 450	690	760	47,6
	bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia	120	73	47	60,8
	długotrwale bezrobotni	3 540	2 136	1 404	60,3
	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	739	408	331	55,2
	bezrobotni w wieku powyżej 50 lat	1 533	1 132	401	73,8
	bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	2 259	1 271	988	56,3
	bez doświadczenia zawodowego	1 742	904	838	51,9
	bez wykształcenia średniego	3 504	2 070	1 434	59,1
	samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	392	259	133	66,1
	które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	112	89	23	79,5
	niepełnosprawni bezrobotni	449	336	113	74,8
	po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	0	0	0	0,0
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w miesiącu		120	87	33	72,5
w tym niewykorzystane		23	12	11	52,2
Podjęcia pracy ogółem		374	227	147	60,7

w tym praca subsydiowana	71	40	31	56,3
Stopa bezrobocia w %	16,0*	17,5*	14,0*	

*wartości nie weryfikowane przez GUS

* - wartości nie weryfikowane przez GUS

6. Realizowane i planowane do realizacji w 2013r. działania dotyczące aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji zawodowej

Podstawowe cechy bezrobocia w Łomży w 2013r.:

1. zjawisko sezonowości od wielu lat, polegające na wzmożonych rejestracjach w pewnych okresach i spadku liczby rejestrujących się bezrobotnych w innych okresach. Miesiące wiosenne są okresami spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Ta sytuacja wynika między innymi z rozpoczynania prac sezonowych w budownictwie. Tradycyjnie, zwiększone rejestracje bezrobotnych przypadają w miesiącach rozpoczynających i kończących rok;
2. obserwowane w ostatnich latach przemiany gospodarcze dotyczą przede wszystkim mieszkańców miasta, gdyż tutaj w większości usytuowane są przedsiębiorstwa;
3. wśród zarejestrowanych bezrobotnych dominują kobiety;
4. w najkorzystniejszej sytuacji na rynku pracy są osoby o najwyższych kwalifikacjach zawodowych;
5. nadal utrzymuje się wysoki poziom bezrobocia długotrwałego. Niższy wiek i wyższy poziom wykształcenia zmniejszają prawdopodobieństwo pozostawania bez pracy powyżej 12 miesięcy. Również mężczyźni krócej niż kobiety pozostają w ewidencji bezrobotnych.

Spowolnienie gospodarcze z pewnością wpływa negatywnie na sytuację gospodarczą i finansową osób bezrobotnych oraz przedsiębiorców. W trudniejszej sytuacji znajdują się subpopulacje bezrobotnych, które już obecnie wymagają szczególnych działań aktywizacyjnych. Jednak, aby to zjawisko złagodzić, należy podjąć już dziś, szeroko zakrojone działania na rynku pracy prowadzące przede wszystkim do ochrony istniejących oraz powstawania nowych miejsc pracy, poprzez wsparcie pracodawców środkami Funduszu Pracy i unijnymi. Mając tego świadomość, PUP w Łomży podejmuje liczne działania dotyczące zarówno pozyskania środków na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, jak i innych działań zmierzających do udzielenia wszechstronnej pomocy osobom wymagającym wsparcia. Dlatego też służby zatrudnienia urzędu przygotowują realizację programów i działań, które będą zmierzać do ochrony lokalnego rynku pracy.

W roku bieżącym realizowane więc będą wszystkie działania przewidziane ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zmierzające do ograniczenia zjawiska bezrobocia i towarzyszących mu negatywnych skutków społecznych oraz programy wspierane środkami Unii Europejskiej. Są i będą również podejmowane działania w celu pozyskania dodatkowych funduszy na aktywizację rynku pracy z innych źródeł np. z rezerw ministra pracy i polityki społecznej czy marszałka województwa podlaskiego.

Poniżej przedstawiono działania w realizacji lub są planowane do realizacji w roku bieżącym:

1) Działania prowadzone w ramach środków Funduszu Pracy z algorytmu.

Środki skierowane są do wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych. W ramach wstępnego limitu w wysokości 4.975.400,00 zł. przewidziano środki na zabezpieczenie wkładu własnego do programów specjalnych w wysokości 583.340,00 zł. oraz na finansowanie przedsięwzięć z 2012r. kontynuowanych w 2013r.– staży, przygotowania zawodowego, prac interwencyjnych, robót publicznych.

W ramach algorytmu planowane są do realizacji następujące formy wsparcia / ilości uczestników:

1. roboty publiczne – 136 osób
2. prace interwencyjne – 40 osób
3. staże – 122 osoby
4. szkolenia – 74 osoby

5. prace społecznie użyteczne	– 50 osób
6. refundacja kosztów wyposażenia/ doposażenia stanowiska pracy	– 29 osób
7. CIS	– 15 osób
8. zwrot składki ZUS dla spółdzielni socjalnej	– 5 osób

Razem do zaktywizowania przewidziano 471 osób.

2) Pozyskano, w wyniku ogłoszonych konkursów w 2013r., 1.759.300,00 zł. na realizację programów: „Aktywna młodzież” (30-), „Druga szansa” (50+), „Czas na zmiany” (50+), „Zaplanuj swój start” (30-).

3) Dodatkowe środki funduszu pracy.

Planowane jest pozyskanie w 2013r. m.in. dodatkowych środków na wdrożenie m. in. programów dotyczących aktywizacji zawodowej osób do 30 roku życia i powyżej 50 roku życia. W ramach tych programów przewidujemy uruchomienie dodatkowych szkoleń, prac interwencyjnych, robót publicznych, staży, jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, a także środków na refundację kosztów wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy.

4) Projekt wspierany środkami Europejskiego Funduszu Społecznego:

„**Nowe Perspektywy**” – kontynuowany jest w 2013r. projekt systemowy współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie, Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych.

Okres realizacji: 01.01.2013r. – 31.12.2013r.

Całkowita wartość projektu	– 5.141.600,00 zł.
Kwota dofinansowania z EFS	– 4.480.100,00 zł.
Wkład własny (Fundusz Pracy)	– 0,00 zł.
Wkład prywatny (przedsiębiorcy)	– 661.500,00 zł.

Przewidywane aktywne formy:

1. prace interwencyjne	– 70 osób,
2. staż	– 267 osób,
3. szkolenia	– 40 osób,
4. środki na podjęcie działalności gospodarczej	– 92 osoby.

Razem przewidziano do zaktywizowania 429 osób (40 osób weźmie udział w dwóch formach – w szkoleniu i otrzyma jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej).

Zakładane cele projektu:

- wsparcie bezrobotnych w pozyskaniu miejsc pracy,
- zdobycie doświadczenia zawodowego i praktycznego w miejscu pracy,
- nabycie kwalifikacji zawodowych odpowiadających potrzebom lokalnego rynku pracy,
- promowanie przedsiębiorczości oraz wsparcie w zakresie zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej,
- zwiększenie aktywności na rynku pracy poprzez wskazanie właściwych metod w poszukiwaniu pracy oraz samo promocję.

Powiatowy Urząd Pracy w Łomży chcąc efektywnie pomóc bezrobotnym z miasta Łomża w 2013 roku skupi się na przygotowaniu oferty aktywnego wsparcia, ukierunkowanego głównie na następujące kategorie klientów: pokolenie tzw. „50+” i „30-”.

Na pakiet rozwiązań zwiększających zatrudnienie złożą się m.in.: obniżenie kosztów pracy związanych z zatrudnieniem, zmiana systemu szkoleń i podnoszenia kwalifikacji wśród bezrobotnych. Również istotne będzie wzmocnienie ich potencjału psychicznego, aby lepiej umieli radzić sobie ze stresem oraz rozwiązywaniem problemów dnia codziennego po to, by nie ujawniały się w ich środowiskach zachowania patologiczne. Warto też będzie podszkolić te osoby pod względem opanowania przez nich umiejętności komunikacyjnych.

Dodatkowo jednak o tym czy znajdą oni pracę decydować będzie to, czy wykażą się determinacją w jej aktywnym poszukiwaniu oraz czy będą mieli wysoki poziom motywacji do

podjęcia zatrudnienia. Warto przy tym podkreślić, że szanse zatrudnienia osób bezrobotnych na terenie miasta są uzależnione od następujących czynników: posiadania kwalifikacji przez te osoby odpowiednich do potrzeb lokalnego rynku pracy; mobilności i aktywnej postawy w zakresie poszukiwania pracy; chęci korzystania z aktywnych form wsparcia oferowanych dla nich, głównie tych, które umożliwiają realną pracę (np. jednorazowe środki na działalność gospodarczą) bądź tych, które umożliwiają czasowe świadczenie pracy (np. w ramach stażu zawodowego, przyuczenia do zawodu, prac interwencyjnych). Większym zainteresowaniem ze strony bezrobotnych zaczęły się kursy i szkolenia, dlatego też pracownicy urzędu zajmujący się tą problematyką nieco bliżej przyjrzą się ich rodzajom, treściom programowym oraz dokonają ewaluacji ich skuteczności.

Podejmowanie działalności gospodarczej jest najskuteczniejszym narzędziem aktywnej walki z długotrwałym bezrobociem. Jednak należy pamiętać, że nie jest to możliwe w przypadku wszystkich bezrobotnych, ponieważ kategoria trwale wykluczonych z rynku pracy skupia też jednostki, których niski kapitał indywidualny utrudnia bądź uniemożliwia samo zatrudnienie. Pomoc tej grupie klientów jest szczególnie trudna i wymagać będzie wielu specjalistycznych działań ze strony doradców zawodowych, psychologów, pedagogów, lekarzy medycyny pracy oraz pracowników socjalnych. Dlatego istnieje ścisła współpraca pomiędzy urzędem, instytucjami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi podejmowana w celu budowanie partnerskiej platformy pomocy świadczonej na rzecz bezrobotnych.

B. Bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych na terenie miasta Łomża

1. Poziom bezrobocie osób niepełnosprawnych.

Jedną z grup ludności, wymagającą stałego monitorowania – z punktu widzenia integracji społecznej, w tym także poprzez pracę – jest zbiorowość osób niepełnosprawnych. Niepełnosprawność jest jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata. Wynika to z powszechnego rozmiaru tego zjawiska. Osoby niepełnosprawne określa się jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej.

Ogromny procent osób niepełnosprawnych może pracować zawodowo, jednak w niektórych przypadkach niezbędne jest odpowiednie dostosowanie stanowiska pracy. Pracownicy niepełnosprawni mają pewne szczególne uprawnienia, np. krótszy dobowy czas pracy, prawo do dodatkowej przerwy w pracy, czy też dodatkowy urlop wypoczynkowy.

Mówiąc o osobach niepełnosprawnych należy brać pod uwagę nie tylko osoby z prawnie orzeczoną niepełnosprawnością, ale również wszystkie te osoby, które cierpią z powodu różnego rodzaju długotrwałych problemów zdrowotnych (niepełnosprawność biologiczna), a które stanowią grupę liczniejszą niż osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności.

Mając na względzie ogromną wagę problematyki osób niepełnosprawnych w kontekście ich aktywności zawodowej, Powiatowy Urząd Pracy w Łomży od wielu lat prowadzi obserwację tej grupy ludności, przy czym zbiorowość osób niepełnosprawnych wyodrębniana jest z ogółu ludności w wieku 18 lat i więcej na podstawie kryterium prawnego.

Do osób niepełnosprawnych zalicza się osoby w wieku 18 lat i więcej, które mają przyznane orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy.

W rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy na koniec kwietnia 2013r. zarejestrowanych było 336 (w tym 150 kobiet) osób niepełnosprawnych z Łomży.

Tabela Nr 1

Osoby będące w ewidencji osób niepełnosprawnych z terenu miasta Łomża – stan na 30.04.2013r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni niepełnosprawni		Bezrobotni niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu	
	Ogółem	w tym kobiety	Ogółem	w tym kobiety
Osoby niepełnosprawne będące w ewidencji ogółem	336	150	44	19
1. zarejestrowani po raz kolejny	304	137	33	14
2. długotrwale	207	90	25	13
3. poprzednio pracujący	312	138	33	15
4. zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	8	1	24	11
5. bez kwalifikacji zawodowych	80	38	8	2
6. po stażu	10	6	1	1
7. po pracach interwencyjnych	2	1	0	0
8. po robotach publicznych	4	4	x	x
9. po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	0	0	0	0
10. po szkoleniu	4	2	0	0
11. po pracach społecznie użytecznych	1	0	x	x
12. osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	3	3	1	1
13. osoby, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia	2	2	0	0
14. pobierające świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy	0	0	31	14
15. osoby, którym przyznano rentę szkoleniową	x	x	1	0
16. pobierające rentę socjalną	x	x	9	4
17. samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	15	10	0	0

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-07 za kwiecień 2013r.

Bezrobotni niepełnosprawni z Łomży stanowią 8,3% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych z miasta. Największą grupę stanowią bezrobotni zarejestrowani po raz kolejny, długotrwale bezrobotni, poprzednio pracujący i bez kwalifikacji zawodowych.

2. Struktura niepełnosprawnych wg wykształcenia

Na koniec kwietnia 2013 najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni niepełnosprawni z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym i było ich 103 osób. Stanowili oni 30,7% omawianej kategorii bezrobotnych. Drugą, pod względem liczebności grupę, tworzyli niepełnosprawni bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym (103 osoby).

Z analizy powyższej struktury wynika, że 61,6% zarejestrowanych bezrobotnych

niepełnosprawnych posiada wykształcenie poniżej średniego. Z wykształceniem wyższym zarejestrowana było 17 osób.

Tabela Nr 2

Struktura wg wykształcenia osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu z Łomży – stan na 30.04.2013r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni niepełnosprawni	Bezrobotni niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu
	Ogółem	Ogółem
Ogółem	336	44
wyższe	17	6
policealne i średnie zawodowe	91	11
Średnie ogólnokształcące	21	2
zasadnicze zawodowe	103	15
gimnazjalne	1	0
podstawowe i podstawowe nieukończone	103	10

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-07 za kwiecień 2013r.

Struktura wg wykształcenia niepełnosprawnych poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu zarejestrowanych w PUP w Łomży jest korzystniejsza. Odsetek osób posiadających wykształcenie podstawowe i niepełne podstawowe wynosi 22,7% , natomiast poniżej średniego 56,8%.

Generalizując należy stwierdzić, że poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łomży na koniec kwietnia br. jest na dość niskim poziomie.

Niski poziom wykształcenia dodatkowo, obok uwarunkowań zdrowotnych, ogranicza istotnie możliwości skutecznej aktywizacji zawodowej tej grupy.

3. Struktura niepełnosprawnych wg stopnia niepełnosprawności

Tabela Nr 3

Struktura wg stopnia niepełnosprawności osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu - stan na 30.04.2013r.

Stopień niepełnosprawności	Bezrobotni niepełnosprawni	Bezrobotni niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu
	Ogółem	Ogółem
Ogółem	336	44
znaczny	3	5
umiarkowany	50	25
lekki	283	14

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-07 za kwiecień 2013r.

Wśród niepełnosprawnych zarejestrowanych w urzędzie pracy w Łomży najczęściej osób posiadało stopień niepełnosprawności lekki – 283. Grupa ta stanowiła 84,2% omawianej kategorii. Natomiast wśród bezrobotnych niepełnosprawnych poszukujących pracy stopień lekki niepełnosprawności posiadało 14 osób czyli 31,8%. Rodzaj niepełnosprawności to: upośledzenie umysłowe, choroby psychiczne, neurologiczne, zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, wzroku, upośledzenia narządu ruchu, epilepsja, choroby układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowo-płciowego.

Tak duży udział osób z lekkim stopniem niepełnosprawności jest szansą dla tej kategorii zarejestrowanych na skuteczną aktywizację zawodową pod warunkiem określenia właściwych kierunków kształcenia bądź przekwalifikowania. Istotne jest również skorelowanie oczekiwań osób niepełnosprawnych i preferencji pracodawców skłonnych zatrudniać osoby niepełnosprawne.

4. Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych

W ciągu czterech miesięcy 2013r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży zgłoszono z miasta Łomży ogółem - dla osób posiadających uprawnienia inwalidzkie - 94 ofert pracy, które stanowiły 10,9% wszystkich ofert będących w dyspozycji urzędu w omawianym okresie.

Na podstawie analizy zgłoszonych ofert pracy trudno jest określić oczekiwania lokalnych pracodawców co do grup zawodowych zatrudnianych osób niepełnosprawnych. W przeważającej większości są to pojedyncze propozycje pracy w poszczególnych zawodach. Trudno na tej podstawie próbować przewidzieć kierunki szkoleń i przekwalifikowań zawodowych dla tej kategorii klientów urzędu pracy, by ją skutecznie zawodowo zaktywizować. Należy również podkreślić fakt, że w ostatnich latach zwiększa się ilość ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców dla osób niepełnosprawnych.

Nie bez znaczenia na zainteresowanie pracodawców osobami niepełnosprawnymi jako pracownikami, wpływa bardzo niski stopień wykształcenia tej grupy oraz posiadane niskie kwalifikacje zawodowe.

5. Zainteresowanie osób niepełnosprawnych szkoleniami zawodowymi

Do 30 kwietnia br. na 336 zarejestrowanych osób niepełnosprawnych chęć szkolenia lub przekwalifikowania zawodowego deklarowała tylko jedna osoba niepełnosprawna – na kurs operatora wózków jezdniowych. W ostatnich latach z deklarowanych kierunków szkolenia nie można wyłonić takich, które spełniałyby oczekiwania większej grupy niepełnosprawnych. Na poszczególne kierunki szkoleń deklarowały się najwyżej 3 – 4 osoby. O możliwości skierowania na wybrany kurs i szkolenia przede wszystkim, obok deklaracji osoby zainteresowanej, wypowiadał się doradca zawodowy, który określał właściwe preferencje danej osoby biorąc pod uwagę wykształcenie, stopień niepełnosprawności, a także przyczynę niepełnosprawności.

PODSUMOWANIE

Jedynie co piąty niepełnosprawny Polak w wieku do 29 lat pracuje lub poszukuje zatrudnienia. Natomiast aż 1/3 niepełnosprawnych po zakończeniu edukacji w ogóle wyklucza możliwość wykonywania pracy. Poziom aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych jest alarmująco niski. Nie chodzi tu już nawet o skalę bezrobocia, lecz o chęć wykonywania lub w ogóle poszukiwania pracy. 75 proc. młodych niepełnosprawnych nie pracowało zarobkowo, a 81 proc. spośród nich swój status zawodowy określa jako „rencista”. Dwie piąte nie jest w stanie zawiesić renty, by podjąć zatrudnienie.

Widmo utraty renty socjalnej w przypadku podjęcia zatrudnienia jest ogromną barierą w aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Skutkiem tego jest bierność zawodowa. Jakie są inne powody, dla których nie chcą pracować? Najczęściej jest to wzajemna niechęć pracodawców i ich samych. Ważną przeszkodą jest niechęć rodziny. Okazuje się, że to często ona decyduje, czy osoba niepełnosprawna będzie aktywna zawodowo, czy będzie rencistą. Nowym zjawiskiem, choć o ograniczonej skali, jest zbyt wysokie wykształcenie w stosunku do proponowanych ofert pracy, ponieważ często są to proste prace fizyczne pochodzące z chronionego rynku pracy.

Większość niepełnosprawnych nie zna programów pomocy dla nich, nie słyszała o ustawie o rehabilitacji zawodowej. Nie znają czasopism, stron internetowych czy portali dotyczących niepełnosprawności. Nikt nie prowadzi monitoringu losów osób niepełnosprawnych kończących edukację i wchodzących (lub nie) na rynek pracy.

Także system edukacji jest niedostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych na dzisiejszym rynku pracy. Szkoły traktują niepełnosprawnych jako problem pedagogicznie trudny,

wolą więc go ominąć. Jedną z konsekwencji jest fakt, że wykształcenie niepełnosprawnych często nie odpowiada tytułowi, jaki otrzymują, ponieważ szkoły nadużywają wobec nich ułatwień czy specjalnych toków nauczania. Kształcenie zawodowe jest często niedopasowane do potrzeb lokalnego rynku pracy, a także samej niepełnosprawności.

System edukacji nie wykształca także w niepełnosprawnych umiejętności koniecznych do aktywnego poszukiwania pracy. Brakuje asystentów i doradców zawodowych takich, jakich zatrudniają niektóre większe organizacje pozarządowe, które z kolei mają ograniczony potencjał finansowy. Także sami niepełnosprawni nie przykładają do edukacji odpowiedniej wagi. Temat ten nie jest dla większości z nich interesujący.

Niewielka jest wiedza o elastycznych formach zatrudnienia (jak telepraca, podział miejsca pracy czy grupowa organizacja pracy), które wydają się bardzo pomocne w integracji zawodowej osób niepełnosprawnych. Choć formy te nie rozwiążą wszystkich problemów, są jednak szansą dla sporej grupy osób. Jeśli już elastyczność jest dostrzegana, to zazwyczaj tylko z perspektywy interesów pracodawcy, jako możliwość obniżania kosztów pracy. Taka perspektywa nie jest z kolei atrakcyjna dla niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne mają szansę wejść na rynek pracy pod warunkiem, że najpierw zaistnieją społecznie oraz zostanie im zapewniona możliwość kształcenia, samodoskonalenia, wsparcie profesjonalnej kadry doradczej, większa mobilność oraz stabilizacja prawna.

Przejsie z edukacji do pracy jest krytycznym momentem w życiu niepełnosprawnego człowieka. Jeśli nastąpi tu coś nieodpowiedniego, to jest bardzo wysokie prawdopodobieństwo, że osoba taka będzie trwale zdezaktywizowana zawodowo. Stąd też wszystkie instytucje rządowe i samorządowe oraz pozarządowe powinny wspomagać i ułatwiać zdobycie odpowiedniego wykształcenia, a następnie pracy przez osoby niepełnosprawne.

C. Bezrobocie wśród osób młodych na terenie miasta Łomża

O tym, że najtrudniej na rynku pracy mają młodzi dopiero zaczynający karierę mówi się od paru lat. Na całym świecie bezrobocie wśród ludzi młodych jest wyższe niż przeciętne. W pewnym sensie to normalne. Młodzi mają zwykle wsparcie rodziny, więc nie muszą intensywnie szukać pracy. Wolny czas poświęcają na podnoszenie kwalifikacji, poszukują lepszych ofert lub po prostu przedłużają sobie beztronską młodość. Ale jeśli "młode bezrobocie" przekracza 25% sytuacja staje się poważna.

Przystępując do szczegółowej analizy sytuacji na rynku pracy ludzi młodych w 2013r. na terenie miasta, należy podkreślić, że grupa ta jest niejednorodna. Zbiorowość osób młodych, określonych tu jako ludność w wieku 18-30 lata, jest zróżnicowana pod względem wieku, poziomu ukończonego wykształcenia i kontynuowanej edukacji, co miało związek z poszczególnymi grupami (kohortami) osób w danym wieku przechodzącymi przez wspólne lub wybrane typy edukacji, ściśle ze sobą skorelowane i ustawione w odpowiedniej kolejności.

Część osób aktywizuje się na rynku pracy po raz pierwszy w ramach praktyk szkolnych, część wkracza już w pełni samodzielnie na rynek pracy tuż po ukończeniu ustawowego wieku edukacji szkolnej, kończąc naukę na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej lub szkoły średniej, część kontynuuje naukę na kolejnych szczeblach edukacji, stopniowo wchodząc na rynek pracy po ukończeniu określonego typu szkoły.

W analizowanej zbiorowości ludzi młodych, grupa wieku 25-29 lat, to w zdecydowanej większości są już osoby, które ukończyły edukację formalną w ramach pewnego ciągłego cyklu nauki. Co zatem oczywiste dla tak zdefiniowanej całej zbiorowości osób młodych (18-29 lata), wraz z wiekiem wzrastała zarówno populacja aktywnych na rynku pracy, w tym pracujących, jak i wskaźniki opisujące zarówno poziom aktywności zawodowej, jak i zatrudnienia. Natomiast wskaźnik natężenia bezrobocia jest najwyższy dla zbiorowości osób w wieku 18-24 lat, co wynika z aktywizacji (wkroczenia po raz pierwszy na rynek pracy) grupy osób kończących naukę. W miarę przechodzenia do starszej grupy wieku, stopa bezrobocia obniża się, co wynika po części z podejmowania pracy przez te osoby, a częściowo, z powrotu do bierności zawodowej – ze względu m.in. na kontynuowanie dalszej edukacji lub podejmowanie obowiązków rodzinnych.

Podstawowymi barierami w podjęciu zatrudnienia przez osoby do 30 roku życia, według przeprowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Łomży badań ankietowych są:

- niechęć pracodawców do zatrudniania osób bez doświadczenia zawodowego;
- wzrastające niedopasowanie kwalifikacji młodych do potrzeb pracodawców, z uwzględnieniem zróżnicowania regionalnego, powodujące zasadnicze trudności młodych na rynku pracy. System edukacji jest niedostosowany do potrzeb rynku pracy. Młodzi ludzie studiują, zdobywając kwalifikacje, na które nie ma zapotrzebowania;
- niewystarczająca motywacja młodych ludzi do podejmowania działań i szukania pracy;
- zbyt wygórowane oczekiwania poszukujących pracy;
- brak mobilności zawodowej wśród osób do 30 roku życia. Duża część młodzieży jest bierna zawodowo głównie z powodu nauki i uzupełniania kwalifikacji;
- blokada ścieżki awansu młodego pokolenia. Gospodarka na terenie powiatów, mimo wzrostu, nie tworzy wystarczającej liczby miejsc pracy;
- niski poziom płac powodujący zainteresowanie pracą w szarej strefie lub skutkujący nieaktywnością zawodową;
- zapewnione utrzymanie przez świadczenia społeczne lub dochody innych członków gospodarstw domowych (problem dotyczący w większej mierze wsie niż miasta);
- ograniczone możliwości zbytu na produkty i usługi na rynku lokalnym;
- brak środków finansowych na rozpoczęcie pracy na własny rachunek lub niedostateczna ilość kapitałów własnych oraz wysokie koszty kredytów inwestycyjnych;
- małe zainteresowanie inwestorów zewnętrznych.
- wciąż za mało elastyczne są przepisy kodeksu pracy, za wysokie podatki i składki obciążające koszty pracy. Wysokie koszty utrzymania małych firm (wysokie koszty wynajmu powierzchni biurowych i handlowych);

Skutki bezrobocia wśród osób do 30 roku życia, według przeprowadzonych badań ankietowych przez Powiatowy Urząd Pracy w Łomży, to:

- brak wiary w sens edukacji i w możliwość stabilizacji życiowej i przeświadczenie, że ich kwalifikacje, energia, siły są marnowane;
- migracje młodzieży, zarówno do większych ośrodków, poza województwo i zagranicę. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem w kontekście planowanych inwestycji jest odpływ wykwalifikowanej i wykształconej kadry, który w konsekwencji pogłębia już istniejące dysproporcje w rozwoju regionu w stosunku do reszty kraju;
- pogorszenie standardu życia;
- problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu;
- izolacja społeczna;
- ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i politycznym;
- poczucie bezsilności;
- pozbawienie możliwości nabywania dóbr, które są symbolem statusu;
- wzrost przestępczości wśród młodych mieszkańców regionu;
- zwiększenie się zjawisk niepożądanych (alkoholizm, narkomania, przestępczość, samobójstwa, kradzieże, rozwody itp.);
- duże koszty świadczeń socjalnych;
- poczucie zagrożenia utratą pracy ludzi zatrudnionych.

4. Kształtowanie się liczby osób bezrobotnych do 30 roku życia w Łomży przedstawia tabela nr

Tabela Nr 4

Liczba bezrobotnych i bezrobotnych do 30 roku życia – stan na 30.04.2013r.

Treść	Liczba bezrobotnych		Liczba bezrobotnych do 30 roku życia		% udział bezrobotnych do 30 roku życia do ogółem bezrobotnych	Stopa bezrobocia %
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety		
2010r.						
PUP	5 822	2 980	2 449	1 341	42,1	13,9
Łomża	3 653	1 873	1 389	750	38,0	15,8
2011r.						
PUP	6 276	3 243	2 571	1 427	41,0	14,8
Łomża	3 859	1 979	1 395	776	36,1	16,4
2012r.						
PUP	6 531	3 250	2 619	1 395	40,1	15,2
Łomża	3 976	1 959	1 339	711	33,7	16,8
30.04.2013r.						
PUP	6 664	3 156	2 638	1 306	39,6	16,0
Łomża	4 043	1 852	1 353	640	33,5	17,5

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01, obliczenia własne.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyodrębniła i objęła dodatkowymi działaniami grupę osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Należy do nich m.in. bezrobotni do 25 roku życia. W końcu kwietnia 2013r. osoby do 30 roku życia stanowiły 39,6 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, w tym w Łomży 33,5%. W Łomży na koniec kwietnia 2013r. odsetek ludzi młodych w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zmniejszył się w stosunku do końca 2012 roku o 0,2 punktu procentowego, przy czym liczebność tej grupy bezrobotnych wzrosła o 14 osób, tj. o 1,0%.

Tabela Nr 5

Struktura wiekowa bezrobotnych – stan na 30.04.2013r.

Wiek	PUP		Łomża		PUP		Łomża	
	Liczba bezrobotnych				Struktura wiekowa bezrobotnych (%)			
	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
18 - 24	1 454	686	691	307	21,8	21,7	17,1	16,6
25 - 29	1 184	620	662	333	17,8	19,6	16,4	18,0
30 - 34	817	423	499	253	12,3	13,4	12,3	13,7
35 - 44	1 126	592	707	364	16,9	18,8	17,5	19,7
45 - 54	1 237	576	838	397	18,6	18,3	20,7	21,4
55 - 59	660	259	509	198	9,9	8,2	12,6	10,7
60 - 64	186	x	137	x	2,8	x	3,4	x
Razem	6 664	3 156	4 043	1 852	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01 Załącznik nr 1 oraz obliczenia własne

W ostatnich latach w efekcie zachodzących zmian demograficznych, tj. starzenia się społeczeństwa starzeje się również populacja zarejestrowanych bezrobotnych, co potwierdza również średni wiek zarejestrowanych bezrobotnych, który w końcu 2009r. wynosił 35,7 roku, 2010 – 35,8, 2011r. zwiększył się do 36,3 roku, a w końcu 2012r. zwiększył się do 36,5 roku. Należy zaznaczyć, że przyczyną tego jest to, że osoby w starszych grupach wiekowych są narażone na dłuższe pozostawanie bez pracy, co z kolei wynika z niższego wykształcenia, jakim się legitymują oraz

niższego zainteresowania pracodawców w ich zatrudnianiu.

Dokonując analizy bezrobotnych według wieku należy stwierdzić, iż liczba zarejestrowanych osób do 30 roku życia od lat wzrasta. W końcu kwietnia 2013 roku największa liczba bezrobotnych na terenie Łomży jest w wieku do 30 roku życia. Jest to grupa licząca 1353 osoby, co stanowi 33,5% ogółu bezrobotnych. Podobna sytuacja występuje wśród zarejestrowanych kobiet. W wieku do 30 roku życia jest ich w rejestrach Urzędu 640 osób, tj. 34,6% ogółu zarejestrowanych kobiet z miasta.

Przyczyny trudności kobiet z uzyskaniem zatrudnienia – to między innymi:

1/ struktura ofert pracy /dominują oferty pracy w zawodach typowo męskich – prace budowlane, zawody techniczne: mechanicy, spawacze, operatorzy maszyn do produkcji, maszyn budowlanych,, kierowcy, maszyny budowlane/;

2/ niski poziom kwalifikacji kobiet /brak specjalistycznej wiedzy, nawet jeśli kobieta posiada wykształcenie średnie czy wyższe, to brakuje jej specjalistycznych, konkretnych umiejętności lub uprawnień zawodowych wymaganych przez pracodawcę/;

3/ przyczyny społeczne: rola kobiety w rodzinie - koncentrowanie się na opiece nad dzieckiem/dziećmi, pracach domowych, organizacji życia domowników powoduje, że wiele pań ma obawy, jak rodzina będzie funkcjonować, kiedy one będą poza domem 8 – 10 godzin /licząc dojazdy do pracy/, kto sprzątnie, kto ugotuje, w skrajnych przypadkach – „nie może podjąć pracy, bo musi dopilnować dziecko, które zdaje maturę” .

Tabela nr 6 przedstawia strukturę bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy w kwietniu 2013r.

Tabela Nr 6

Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy – stan na 30.04.2013r.

Wyszczególnienie	Zarejestrowani bezrobotni do 30 roku życia	
	PUP	Łomża
Ogółem	2 638	1 353
kobiety	1 306	640
mężczyźni	1 332	713
zamieszkali na wsi	1 176	0
zamieszkali w mieście	1 462	1 353
z prawem do zasiłku	232	131
w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	236	133
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	12	8
długotrwale bezrobotni	1 200	576
bez kwalifikacji zawodowych	1 163	590
bez doświadczenia zawodowego	1 362	671
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	356	184
samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	144	90
osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	32	29
niepełnosprawni	37	26
z ogółem wg wieku		
18-20 lat	355	155
21-24 lata	1 099	536
25-29 lat	1 184	662
z ogółem wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach		
do 1	238	147
1-3	434	247

3-6	504	265
6-12	564	279
12-24	521	252
pow. 24	377	163
z ogółem wg poziomu wykształcenia		
wyższe	532	333
policealne i średnie zawodowe	689	292
średnie ogólnokształcące	442	244
zasadnicze zawodowe	468	207
gimnazjalne i poniżej	507	277
z ogółem wg stażu pracy w latach		
do 1 roku	678	389
1-5	820	426
5-10	108	55
10-20	7	4
bez stażu	1 025	479

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01 i Załącznik nr 1 oraz obliczenia własne

Z analiz przeprowadzonych przez pracowników Urzędu wynika, iż w grupie osób bezrobotnych do 30 roku życia przeważają osoby, które nie posiadają doświadczenia zawodowego aż 35,4 %, lub doświadczenie to jest niewielkie do 5 lat pracy – 31,5 %. Jest to bardzo niepokojące zjawisko, ponieważ ta część młodych mieszkańców naszego miasta swój start zawodowy rozpoczyna od statusu bezrobotnego.

W końcu kwietnia 2013r. wśród bezrobotnych poniżej 30 roku życia 20,5 % posiadało zaledwie wykształcenie gimnazjalne lub poniżej, a kolejne 15,3 % legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym. Na przeciwnym biegunie tej struktury znaleźli się bezrobotni z wykształceniem wyższym, których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia wynosił aż 24,6%.

W liczbie bezrobotnych poniżej 30 roku życia prawie 30,7 % osób pozostaje bez pracy ponad 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się. W końcu kwietnia 2013r. średni czas pozostawania bez pracy tych bezrobotnych wyniósł ok. 17 miesięcy. Długotrwałość bezrobocia osób w wieku poniżej 30 roku życia przyczynia się do pojawienia się u nich wielu niekorzystnych symptomów natury psychologicznej (stan bierności, zniechęcenia, apatii lub frustracji) i niepokojących zjawisk społecznych (spadek aktywności tych osób).

Tabela Nr 7

„Napływ” i przyczyny „odpływu” z bezrobocia osób do 30 roku życia - stan na 30.04.2013r.

Wyszczególnienie	Zarejestrowani bezrobotni do 30 roku życia	
	PUP	Łomża
w okresie styczeń - kwiecień 2013r.		
Napływ	1 260	161
Odpływ	1 194	198
podjęcia pracy	642	95
z tego		
pracy niesubsydiowanej	527	79
pracy subsydiowanej	115	16
prac interwencyjnych	27	3
robót publicznych	42	2
podjęcie działalności gospodarczej	18	5
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	28	6
rozpoczęcia szkolenia	32	12

rozpoczęcia stażu	196	37
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	13	1
rozpoczęcia realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisania kontraktu socjalnego	3	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	5	1
niepotwierdzenia gotowości do pracy	147	24
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	112	21
podjęcia nauki	3	0
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	4	0
innych	37	7

Źródło: MPiPS-01 za 4 m-ce 2013r.

Według badań statystycznych w PUP w Łomży, zjawiska bieżących rejestracji (napływu) i wyłączeń (odpływu) z ewidencji, w ciągu kilku lat wykazują systematyczną tendencję wzrostu (pomimo, że w przypadku ogółu bezrobotnych odpływ z bezrobocia malał) i podlegają silnym wahaniom sezonowym. „Napływ” do bezrobocia wyraźnie nasilał się już we wrześniu każdego roku, z apogeum w styczniu następnego roku, natomiast „odpływ” z bezrobocia najniższy był w grudniu i styczniu, a najsilniejszy w kwietniu.

Znacznie większe amplitudy wahań sezonowych „napływu” i „odpływu” do/z bezrobocia odnotowano dla mężczyzn niż dla kobiet. W przypadku kobiet największe nasilenie „napływu” do bezrobocia występuje w styczniu każdego roku, a także w lipcu, czego powodów można upatrywać w terminowości umów o pracę kończących się często w połowie i na koniec roku. Wysoki „napływ” bezrobotnych kobiet ma miejsce także w październiku, co - podobnie, jak w przypadku mężczyzn - wiąże się z zakończeniem obowiązywania umów dotyczących prac sezonowych.

Odnosząc się do płynności bezrobocia, poziom nowych rejestracji wśród osób do 30 roku życia, był wyższy niż skala odpływu z bezrobocia. Należy podkreślić, że zarówno „napływ”, jak i „odpływ” z bezrobocia osób młodych jest bardzo wysoki, w stosunku do wielkości populacji bezrobotnych w tej grupie. Oznacza to, że w ewidencji prowadzonej przez Urząd przewija się od paru lat duża rzesza młodych ludzi. „Napływ” i „odpływ” bezrobotnych do 30 roku życia z ewidencji urzędu pracy wyniósł:

„napływ” w 2009r. – 4191 bezrobotnych (w tym Łomża – 2478),
 „odpływ” w 2009r. – 3296 bezrobotnych (w tym Łomża – 1947),
 „napływ” w 2010r. – 3898 bezrobotnych (w tym Łomża – 2337),
 „odpływ” w 2010r. – 3640 bezrobotnych (w tym Łomża – 2185),
 „napływ” w 2011r. – 3287 bezrobotnych (w tym Łomża – 1910),
 „odpływ” w 2011r. – 3023 bezrobotnych (w tym Łomża – 1819),
 „napływ” w 2012r. – 3312 bezrobotnych (w tym Łomża – 1872),
 „odpływ” w 2012r. – 3104 bezrobotnych (w tym Łomża – 1808),
 „napływ” za 4 m-ce 2013r. – 1260 bezrobotnych (w tym Łomża – 161),
 „odpływ” za 4 m-ce 2013r. – 1194 bezrobotnych (w tym Łomża – 198).

Podstawowym powodem wyłączeń młodych ludzi z ewidencji bezrobotnych były podjęcia pracy oraz nie potwierdzenie gotowości do pracy. Urząd w miarę swoich możliwości oferował młodym osobom pracę lub obejmował działaniami aktywizującymi. Jednak nadal, czy to ze względu na brak zgodnej z oczekiwaniami pomocy, czy z uwagi na inne względy, osoby młode są nadreprezentowane wśród bezrobotnych, którzy odmówili bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy, czy też nie potwierdzili gotowości do pracy.

W 2013r. różnego rodzaju aktywnymi programami rynku pracy objętych zostało do końca kwietnia 66 bezrobotnych do 30 roku życia z Łomży, co stanowiło 33,3 % odpływu bezrobotnych w tym okresie. W związku ze zmieniającą się strukturą zarejestrowanych w urzędzie bezrobotnych systematycznie zwiększa się w kolejnych latach liczba aktywizowanych osób do 30 roku życia.

Ciężka sytuacja na rynku pracy na terenie działania PUP w Łomży popycha także co aktywniejsze jednostki do szukania szczęścia w innych zakątkach kraju, jak również za granicą. W

efekcie spada liczba ludności w mieście. Oferty kształcenia zgłaszane przez działające w pobliskiej Łomży uczelnie nie zawsze idą w parze z faktycznym zapotrzebowaniem, dlatego też młodzi ludzie z tych terenów wyjeżdżają rozpoczynając studia w większych ośrodkach miejskich (Warszawa, Olsztyn, Białystok) i zwykle tam już zostają, a tylko nieliczni decydują się na powrót. Ponadto coraz więcej osób nie mając perspektyw na znalezienie pracy na terenie swego miejsca zamieszkania, ani też w sąsiednich powiatach, wyjeżdża za granicę – popularne kierunki to Anglia, Irlandia, Islandia, Niemcy, Belgia, Holandia, Norwegia, Włochy, Francja.

Powiatowy Urząd Pracy w Łomży w 2013 roku, realizując swoje zadania ustawowe związane z ograniczaniem i przeciwdziałaniem bezrobociu, czynnie włącza się w rozwiązywanie problemów społecznych związanych z bezrobociem. Struktura celów polityki przeciwdziałania bezrobociu i jego negatywnym skutkom jest złożona i obejmuje łagodzenie skutków bezrobocia przez czasową aktywizację tych bezrobotnych w ramach aktywnych programów rynku pracy

Dodatkowo jednak o tym czy bezrobotni znajdują pracę decyduje to, czy wykazują się determinacją w jej aktywnym poszukiwaniu oraz czy mają wysoki poziom motywacji do podjęcia zatrudnienia.

Jednocześnie szansą na zmniejszenie bezrobocia na terenie Łomży była i jest zmiana postaw pracodawców, bezskutecznie poszukujących pracowników, co do wysokości zarobków, pozwalających na znalezienie i utrzymanie pracownika. Pracodawcy są w stanie zaoferować wyższe wynagrodzenie bez zagrożenia dla kondycji firmy. Wymaga to jednak z ich strony ograniczenia konsumpcji własnej lub też zgody na wydłużenie czasu zwrotu inwestycji.

Podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Łomży działania aktywizujące wpływają na poprawę sytuacji na rynku pracy, w tym osób w najtrudniejszej sytuacji, a więc również osób w wieku nie mobilnym. Jednak łomżyński rynek pracy nadal wymaga podejmowania szeregu działań na rzecz zmniejszania bezrobocia oraz przywracania na rynek pracy licznej grupy osób pozostających biernymi zawodowo. Szczególnie istotnego znaczenia nabiera to w sytuacji prognozowanego starzenia się społeczeństwa, które już dziś jest widoczne oraz pozostawania w Urzędzie osób, które mają największe problemy w znalezieniu zatrudnienia z uwagi na posiadane wykształcenie, kwalifikacje zawodowe, czy czas pozostawania bez pracy. Przy niekorzystnych tendencjach demograficznych i prognozach, aktywizacja i zatrzymanie na rynku pracy osób w wieku poniżej 30 roku życia nabiera szczególnej wagi.

Sporządziła: Hanna Huszcza
Łomża 10.06.2013r.

Zastępca Dyrektora
Powiatowego Urzędu Pracy
mgr inż. Elżbieta Olejniczak-Bazydło